

### З досвіду навчання іншомовного спілкування студентів-аграріїв у Сумському НАУ

О. Б. Ткаченко

Сумський національний аграрний університет, м. Суми, Україна  
Corresponding author. E-mail: tkachenko\_el84@ukr.net

Paper received 24.03.2016; Accepted for publication 10.04.2016.

**Анотація.** У статті обґрунтовано зміст та сутність поняття «дискусія»; визначено форми, типи та етапи проведення дискусії; визначено переваги застосування дискусії як одного із сучасних методів навчання іноземним мовам у процесі формування іншомовної комунікативної компетенції студентів-аграріїв на заняттях з англійської мови в аграрному ВНЗ.

**Ключові слова:** дискусія, студент-аграрій, викладач, діалог, комунікація, форми дискусії, навчання іншомовного спілкування.

Сьогодні успішна кар'єра для випускника аграрного закладу вищої освіти неможлива без знання іноземної мови. Володіння англійською – навичка, яка прикрасить резюме представника будь-якої професії. Тому навчити опанувати навиком розмовної англійської мови майбутніх студентів-аграріїв, щоб ті могли впевнено почувати себе в будь-якій ситуації при спілкуванні з іноземними гостями або діловими партнерами, у разі укладення угод і підписання договорів, у неформальній бесіді з колегами по бізнесу відноситься до пріоритетних завдань викладачів кафедри іноземних мов Сумського національного аграрного університету.

Не секрет, для досягнення високого рівня володіння розмовною англійською мовою студентів сучасному викладачеві важливо знати новітні методи викладання, спеціальні навчальні техніки та прийоми, щоб оптимально підібрати той чи інший метод відповідно до рівня знань, потреб, інтересів тих, хто навчається. Одним з таких методів навчання студентів-аграріїв на заняттях з англійської мови в СНАУ, як засвідчує практика, є метод дискусії.

**Метою статті** є висвітлення важливості дискусії як одного з найбільш сучасних та ефективних методів навчання англійській мові у процесі формування іншомовної комунікативної компетенції студентів-аграріїв.

Дискусія – це один з активний методів навчання, що ґрунтується на обміні думками з певної проблеми. Відповідно, активний метод – це форма взаємодії студентів та викладача, при якій студенти та педагог взаємодіють один з одним в ході заняття, де студенти виступають не пасивними слухачами, а активними його учасниками. Так, якщо на пасивному занятті основною діючою особою і менеджером заняття є викладач, то тут викладач і студенти знаходяться на рівних правах.

Організаційно дискусії поділяють на етапи: визначення цілей і теми, збір інформації (знань, суджень, думок, нових ідей, пропозицій учасників) з обговорюваної проблеми; упорядкування, інтерпретація і спільне оцінювання обговорюваної інформації і можливе вироблення колективного рішення; підбиття підсумків дискусії, зіставлення мети з отриманими результатами. Також дискусії класифікують: за метою (інформаційні, конфронтаційні); за результатами (вплив на пасивну аудиторію, просування щодо проблеми, зміна судження опонента) [9;11].

На нашу думку, для вдалого проведення дискусії підготовку до неї доцільно проводити протягом кількох попередніх занять – це робота з лексику, фразеологією, текстовим матеріалом. Але певні елементи дискусії мають бути присутні уже на початковому етапі. Викладач має керувати процесом проведення дискусії. Під час обговорення певної проблеми він формулює запитання та вирішує хто саме зі студентів має відповідати. Так, з метою перевірки засвоєння лексичного матеріалу попереднього заняття спочатку викладач ставить прості загальні запитання студентам з не досить високим рівнем володіння мовою. Відповіді на них також мають бути простими, та супроводжуватись репліками Yes/ No або короткими реченнями. Як приклад, для студентів-аграріїв під час вивчення теми «My garden» доцільно спершу подискутувати за такими запитаннями: For example: Do you have a garden? What do you need it for? Do you plant vegetables? What vegetables do you grow?

Після того, як стане зрозумілим, що рівень засвоєння лексичного матеріалу студентів достатній, запропонуйте їм прочитати певний текст, а потім обговорити його, щоб зрозуміти настільки добре студенти його зрозуміли. Такий тип дискусії варто застосовувати на черговому, другому підготовчому етапі проведення обговорення. При обговоренні намагайтеся використовувати 4 типи запитань – загальні, спеціальні, альтернативні, розділові. For example after reading the text «Farm work in different seasons» students can discuss such questions: What do farmers do in spring (summer, autumn, winter)? Summer is the busiest time of the year for the farmer, isn't it? Do the farmers harvest in winter or in autumn? etc.

Відмітимо, що невелике групове обговорення певної проблеми краще ніж загальне аудиторне обговорення. Оскільки при невеликому груповому обговоренні до діалогу залучено більше студентів, то більше студентів може висловити свою думку з певної запропонованої викладачем теми чи проблеми. Тому, краще поділити студентів на невеличку групи (5–7 чоловік), вибрати у кожній з них керівника, який буде слідувати за ходом дискусії та особу (бажано більш високого рівня володіння мовою), яка на основі викладених думок групи підіб'є підсумки обговорення даної групи [8].

Коли рівень володіння іноземною мовою студентами є більш високим, тобто аграрії накопичили вже певний словниковий запас, володіють певними уміннями й навичками спілкування та можуть вільно висловлювати свої думки іноземною мовою, тоді викладач подає лише тему дискусії. У самому процесі ж проведення дискусії уся увага студентів повинна

зосереджуватися на її змістовому компоненті: сприйманні позиції опонента, формуванні і висловленні аргументованої власної думки щодо обговорюваного, участі у полілозі, суперечці тощо.

Беручи до уваги той факт, що дискусія є ефективним засобом розвитку спонтанного іншомовного мовлення, а також враховуючи те, що діалог-дискусія є одним із видів креативного мовлення, на заняттях з іноземної мови в США ми використовуємо умовно-комунікативні, комунікативні рецептивно-продуктивні і продуктивні вправи, які виконуються у парах, мікро та макрогрупах.

У навчанні іноземної мови на початковому рівні радимо використовувати так звані діалоги-шаблони. Репліки цих діалогів стереотипні і є готовими мовними кліше. Такі діалоги також спостерігаються в реальному житті – як у сфері побутового, так і ділового спілкування. Наприклад, під час спілкування у таких стереотипних ситуаціях, як зустріч та прощання, привітання і співчуття тощо. Вільне володіння такими штампами нерідко допомагає мовцю швидко висловити (не)схвалення, (не)згоду, зробити запит, відреагувати на репліку партнера (Good morning, Mike! How, are you? Fine. Thank you! How are you? Very much the same. Thanks. How is your business? No complains. Thank you. How are things with you?)

По завершенні цього етапу навчання студенти-аграрії повинні вміти: аргументовано довести свою точку зору, використовуючи при цьому емоційно-модальні висловлювання; робити висновки з того, що було сказано; ввічливо не погодитися з опонентом і висловити своє бачення проблеми. Вміння вести дискусію знадобиться майбутньому аграрію під час спілкування зі своїми чи іноземними колегами з фахових або інших питань.

Отже наведемо приклади вправ, які допоможуть студентам оволодіти цим видом діалогу.

#### **Вправа 1** (завдання для майбутніх агрономів)

**Мета:** формування умінь вести діалог-дискусію, відстоюючи свою думку шляхом наведення аргументів на її користь.

You are participating in a discussion on fertilizing the soil with cow manure or chemicals.

*Task for the first student:* Prove that this matter is topical by giving three to four reasons for that. Prove your point of view on the question.

*Task for the second student:* You agree with your colleague's opinion. Prove your viewpoint using emotionally modal expressions: «To my mind»; «There is no doubt»; «It's quite clear»; «That's why»; «Because of that»; «In short».

*Task for the third student:* You do not agree with the point of view. Tell about it using the following expressions: «I don't agree because...»; «It's impossible...»; «I respect this opinion but I think...»; «When proving your viewpoint, try to persuade the others using the expression», «I insist upon it».

Особливим видом діалогу-дискусії з методичної точки зору, який широко використовується на заняттях іноземної мови в США, можна вважати полілог. Це така форма мовлення, яка характеризується зміною висловлювань декількох мовців і безпосереднім зв'язком висловлювань з ситуацією. Полілог часто

набуває форми групового спілкування (бесіда, збори, дискусія, гра тощо). У полілозі відбувається накопичення інформації, що вноситься окремими його учасниками. Для нього характерні тематичні перескакування, складна взаємодія реплік, розрив діалогічних єдностей тощо [4;6].

#### *Characters:*

At the Airport

1. Traveller (T) 2. Taxi Driver (D) 3. Porter (P) 4. Receptionist (R) 5. Public Address System Announcer (A)

P: Any luggage, sir?

T: Yes, the two cases here. I'll keep the hold all and the briefcase. ... What's the fare, please?

D: Two pounds sixty, sir.

T: Here's three pounds. Keep the change, please.

D: Thank you.

P: I take your luggage to be weighed, sir. You'll find the check-in desk over there.

T: Thank you.

R: Good morning.

T: Good morning. I have a ticket for flight B A 606.

R: May I have your name, please. Mr George Herbert Whale. On, yes. Here we are. Has your luggage been registered?

T: Well, the porter said he was taking it to be weighted.

R: That's all right then. They'll register it, don't you worry.

T: Ah, here's the porter now.

P: Your luggage is checked now, sir.

T: Thank you, porter. Here you are,... Shall I 'have to wait?

R: Only a few minutes. You'll hear the loud speaker call your flight.

A: Will BA passengers on Flight BA 606, please take leave of their friends and follow the blue light through Customs and Immigration. Have your passports ready, please. Friends are not allowed beyond the lounge. Flight BA 606, blue light, please.

T: This is my flight, isn't it?

R: Yes. Good morning, sir.

T: Good morning.

Під час дискусії можливе використання різних прийомів: аргументації, (сукупності аргументів на користь будь-якого твердження), дебатів (обміну думками з певних питань), демонстрації (логічного розміркування, в процесі якого на підставі аргументів роблять висновок про істинність чи хибність гіпотези), логоманії (вид суперечки, за якої учасники, не знаючи предмета суперечки, заперечують аргументи один одного чи не погоджуються один з одним), неточних висловлювань, полеміки (суперечка з метою захистити свою точку зору і заперечити думку опонента), софістики (умисне використання в дискусії помилкових доказів – софізмів, які зовні виглядають істинними), евристики (мистецтво сперечатися, користуючись засобами, розрахованими на перемогу) [5;7].

Зауважимо, що для певного поживлення дискусії викладач може „провокувати” розмову, але при цьому не завжди керувати нею, оскільки його функція – вести й організувати. Під час дискусії педагог має фіксувати помилки, недоліки в мовленні студентів та лише зрідка виправляти їх. Саму роботу над

помилками краще провести на наступному занятті (після дискусії).

Як засвідчує практика, на заняттях з іноземної мови в СНАУ найбільш популярними є такі форми дискусії: *круглий стіл* – бесіда, в якій беруть участь 5 – 6 студентів, які обмінюються думками між собою та з іншою частиною аудиторії; *засідання експертної групи* – панельна дискусія (зазвичай 4 – 6 студентів з попередньо призначеним головою), на якому спочатку всіма учасниками обговорюється визначена проблема, а потім вони висловлюють свою точку зору, при цьому кожен виступає з коротким повідомленням; *форум* – обговорення, схоже на засідання експертної групи, в якому беруть участь всі учасники; *симпозіум* – це дещо тривалі виступи учасників, після яких вони відповідають на поставлені запитання; *засідання парламенту* або так звані дебати, коли дві команди учасників готують виступи; *судове засідання* – обговорення, яке імітує судове слухання; *прес-конференція*, на якій обговорюються різні проблеми вивчених раніше тем тощо [2].

Відмітимо, що особливе місце при організації колективної взаємодії на заняттях з іноземної мови в СНАУ відводиться дещо не стандартному виду дискусії «*техніці акваріуму*». Зазначена методика серед вище згаданих форм навчальної дискусії відрізняється формою проведення. Її процедура наступна: спочатку викладач формулює проблему перед аграріями, потім ділить аудиторію на дві групи, які сідають у коло. Викладач особисто або учасники кожної групи вибирають представника. Потім групі дається час, зазвичай невеликий, для обговорення проблеми і визначення спільної точки зору.

Після цього викладач просить представників груп зібратися в центрі аудиторії, щоб висловити свою точку зору та відстояти позицію своєї групи відповідно до вказівок, отриманих від групи. Крім представників ніхто не має права висловлюватись, однак учасникам груп дозволяється передавати своїм представникам письмові вказівки. За необхідності, викладач може дозволити представникам і групам взяти «тайм-аут» для консультацій з представниками групи. Врешті-решт, «акваріумне» обговорення закінчується, якщо вичерпано встановлений час або досягнуто вирішення проблеми. Обговорення закінчується аналізом проблеми.

На нашу думку, даний варіант дискусії цікавий тим, що наголошується на самому процесі висловлювання точки зору та аргументації. Всі учасники залучаються до дискусії за допомогою участі кожного з них у початковому обговоренні, після чого група зацікавлено стежить за роботою і підтримує зв'язок із своїми представниками. В центрі уваги всієї аудиторії знаходяться 5-6 студентів, які розмовляють, а це зосереджує увагу та поліпшує сприйняття основних позицій. Спосіб «акваріумної» організації аудиторії запозичений із практики проведення групових психологічних тренінгів і дає студентам можливість відчувати тонкощі поведінки головних учасників – представників груп. Подальше обговорення дозволяє викладачу виділити як змістовні, так і процедурні моменти дискусії. Таким чином, можемо стверджувати, що техніка «акваріуму» дає можливість студентам-

аграріям не тільки включатись у групове обговорення, а й розвивати навички та вміння брати участь у груповій роботі, спільному прийнятті рішень. До того ж описана вище форма дискусії дає змогу проаналізувати процес взаємодії учасників й на міжособистісному рівні.

Ще одним не менш дієвим та досить цікавим видом дискусії в СНАУ є *проблемна дискусія*. Її застосовують тоді, коли зміст матеріалу, що вивчається, пов'язаний із проблемами науково-прикладного та соціального характеру, проблемами і протиріччями, вирішити які можна в імітованих, а, можливо, і справжніх проектах із застосуванням на практиці. Дана дискусія переважно нагадує звичайну, при цьому викладач приділяє відносно меншу увагу процедурі взаємодії, зосереджуючись в основному на висуненні ідей, які пізніше будуть розгорнуті в завдання – проекти. У цьому варіанті дискусія спрямовується не на загальну орієнтацію можливих підходів до проблеми та їх аргументацію, а на опрацювання змісту кожного з проблемних підходів, окреслених при обговоренні.

Постановкою проблеми займається викладач. Він може назвати конкретну проблему. Наприклад, для майбутніх студентів-екологів вирішення проблеми забруднення навколишнього середовища є надзвичайно актуальною. Спочатку студенти записують власні ідеї. Потім аудиторія ділиться на підгрупи і викладач дає їм завдання проглянути всі записані ідеї, вибрати одну-дві найбільш продуктивні та розвинути їх. Кожна група обирає представника, який і викладе думку підгрупи аудиторії. Студенти протягом 10–15 хвилин обговорюють свої ідеї в групах, вирішуючи проблеми втілення їх у життя. Викладач у цей час спостерігає за групами і коли обговорення закінчується, пропонує аудиторії перейти до загального обговорення, в якому позицію групи буде представляти один учасник. Час виступу досить обмежений, тому виступаючі повинні дуже стисло й чітко висловлювати свою точку зору.

Після виступу всіх представників груп викладач просить аудиторію обдумати, які ідеї було б варто реалізувати на практиці. Продумування може бути колективним і проходити у формі загально аудиторного обговорення протягом попередньо визначеного часу (5–10) хвилин. На цьому робота над проблемою може закінчитися. А можна продовжити її, використовуючи ідеї, розробка і втілення яких може мати продовження у вигляді групових проектів. Виконувати ці завдання можна на наступних заняттях або позааудиторно, за межами ВНЗ [10].

Наприклад, для студентів-механіків після вивчення теми «ґрунтообробна та зернозбиральна техніка» одна група студентів може взяти на себе роль досвідчених професіоналів-механіків та провести екскурсію по автопарку сільськогосподарського підприємства, інша – поділитись досвідом роботи цих машин безпосередньо на полі, провівши ці заходи іноземною мовою. Для майбутніх зоотехніків після вивчення теми «Сучасні ферма» можна провести екскурсію по будівлі, виділивши групу гідів – екскурсуючих та групу іноземних гостей, які будуть цікавитись

специфікою та особливостями утримання та розведення тварин у даному підприємстві.

Відмітимо, що з усіх можливих варіантів, цей спосіб організації заняття зорієнтований передусім на висунення творчих ідей та їх подальшу розробку. І що найважливіше, задіяними виявляються усі студенти групи при використанні індивідуальної роботи, коли в малих групах кожен висуває ідеї для загального обговорення і вирішення проблеми.

Не менш популярна ще така одна форма проведення дискусії як "мозковий шторм". Це ефективний метод колективного обговорення, в якому здійснюються пошук рішення шляхом вільного висловлювання думки всіх учасників. Спосіб проведення «мозкового шторму» досить простий. Викладач збирає групу учасників дискусії, ставить перед ними завдання і просить всіх учасників висловити свої думки з приводу рішення запропонованої проблеми: ніхто зі студентів не має права висловити на цьому етапі свої думки про ідеї інших або давати їм оцінку. 5–6 ідей слугують основою для рішення проблеми. За декілька хвилин можна отримати велику кількість ідей, які слугуватимуть основою для вироблення найбільш розумного рішення.

Дана методика проведення дискусії проходить в 3 етапи. Так, на 1 етапі викладач ставить перед учасниками «мозкового шторму» завдання і встановлює правила, мета «шторму» – запропонувати найбільшу кількість варіантів вирішення проблеми. Викладач призначає секретаря, який буде записувати всі ідеї, що виникають, слідкувати за тим, щоб не порушувались правила, при необхідності втручатися. Перший етап триває до тих пір, доки з'являються нові ідеї. Потім ці ідеї групуються і розвивають нові ідеї. Завдання 2 етапу полягає в тому, що викладач оголошує коротку перерву для того, щоб учасники налаштувались на критичний лад мислення. Тепер учасники «мозкового шторму» згруповують і розвивають ідеї, висловлені в ході 1 етапу (список ідей можна надрукувати і роздати або вивісити на дощі). Проаналізувати і вибрати ті ідеї, які можуть допомогти знайти відповіді на поставлені питання, учасники приходять до рішення. На завершення, викладач підводить підсумок дискусії. Якщо «мозковий шторм» не приніс потрібного результату, слід обговорити причини невдачі [1, с. 10-11].

Широкі можливості на заняттях іноземної мови в США дає використання дискусії з елементами ігрового імітаційного моделювання, так як дозволяє

наблизити обговорення до реальної ситуації. Яскравий приклад такої взаємодії – сценарій заняття майбутніх юристів вивчення тем «Політична система Великобританії» та «Політична система України» проводилося у вигляді засідання парламентів обох країн, обговорення проблем політичних партій, імітувались виступи відомих політиків та прес-конференції урядів для преси.

Дуже важливо, що в процесі колективної ігрової діяльності у студентів розвиваються уміння працювати в команді, освоюються навички комплексного творчого розв'язання проблем. Майбутні спеціалісти також засвоюють моральні й етичні норми поведінки, вчаться враховувати інші точки зору, стисло формулювати власні ідеї. Ми переконалися, що принципи співпраці та співтворчості зумовлюють високий рівень інтелектуальної активності студентів, оскільки кожен з них є активним виконавцем ігрових ролей. А це надає кожному студенту можливість психологічного адаптування до практичного виконання повних ролей у майбутній професії.

Навчаючи іноземної мови студентів-аграріїв зазначеним методом ми прийшли висновку про те, що саме дискусія дозволяє індивідуалізувати навчальний процес, а також створити умови творчого напруження, результатом якого є усне висловлювання кожного студента. Ми погоджуємось з думкою В. Сталкіна, що саме дискусія є ефективним засобом усунення недоліків під час навчання усного іноземного мовлення, таких як незадовільний рівень усної мовленнєвої комунікації, відсутність динаміки ускладнення лексико-граматичного аспекту мовлення та непрогресуючого розвитку усномовленнєвих умінь студентів [3, с. 57].

Отже, можемо з упевненістю констатувати, що метод дискусії є найбільш дієвим з-поміж активних методів при викладанні іноземної мови у США. Доведено, що вдало проведена дискусія має велику навчальну і виховну цінність: розвиває міжособистісні відносини та комунікативні вміння; дає можливість студентам вчитись один в одного; згуртовує при груповій роботі; вчить бути толерантними та поважати думки інших щодо певної проблеми; розвиває лідерські якості особистості, навички слухання та говоріння слугує чудовим інструментом для вдосконалення розмовної англійської мови; вчить умінню висловлювати свою точку зору; розвиває креативність; підвищує соціальну адаптацію студентів-аграріїв більш глибокому розуміти проблеми; а головне готує майбутнього спеціаліста до практичної діяльності.

#### ЛІТЕРАТУРА

1. Арутюнов Ю.С. Деловая игра „Мозговая атака”: методическое пособие / Ю.С. Арутюнов, В.Г. Дера – М. : Институт повышения квалификации информационных работников, 1990. – 26 с.
2. Короткова М.В. Методика проведения игр и дискуссий на уроках истории / М.В. Короткова – М.: Владос-пресс, 2003. – 256 с.
3. Скалкин В. Обучение диалогической речи / В.К. Скалкин // Радянська школа, 1989. – 158 с.
4. Brown H. Principles of Language Learning and Teaching / H. Brown – Prentice Hall, 1987. – 285 p.
5. Canale M. Theoretical Bases of Communication Approaches to a Second Language Teaching and Testing / M. Canale, M. Swain // Applied Linguistics. – 1980. – Vol.1. – p. 1–47.
6. Finocchiaro M. English as a Second Language. From Theory to Practice / M. Finocchiaro – New York : Regents Publishing Company, 1974. – 143 p.
7. Littlewood W. Communicative Language Teaching / W. Littlewood – Cambridge : Cambridge Univ. Press 1991. – 108 p.
8. Palmer K. The Oral Method of Teaching Languages / K. Palmer – Cambridge: Cambridge Univ. Press, 1943. – 87 p.
9. Richards J. Rodgers T. Approaches and Methods in Language Teaching: a Description and Analyses / J. Richards, T. Rodgers – Cambridge: Cambridge Univ. Press. 1991. – 171 p.

10. Savigton S. Communicative competence: Theory and Classroom Practice: Texts and Contexts in Second Language Learning / S. Savigton – Massachusetts, 1983. – 322 p.
11. The Communicative Approach to Language Teaching / Ed. by Ch. Brumfit and K. Johnson. – Oxford Univ. Press. 1991. – 243 p.
12. Wilga M. Temperley A Practical Guide to the Teaching of English / M. Wilga. S. Rivers – Oxford University Press, 1998. – 256 p.

#### REFERENCES

1. Arutunov U.S. Delovaja igra „Mozgovaja ataka”: metodicheskoje posobije U.S. Arutunov, V.G. Dera – M. : Institut povsheniija kvalifikicii informacionnyh rabotnikov, 1990. – 26 s.
2. Korotkova M.V. Metodika provedeniija igr i discusij na urokah istorii / M.V. Korotkova – M.: vladospres, 2003. – 256 s.
3. Skalkin V. Obuchenie dialogicheskoj rechi / V.K. Skalkin // Radjanska shkola, 1989. – 158 s.
4. Brown H. Principles of Language Learning and Teaching / H. Brown – Prentice Hall, 1987. – 285 p.
5. Canale M. Theoretical Bases of Communication Approaches to a Second Language Teaching and Testing / M. Canale, M. Swain // Applied Linguistics. – 1980. – Vol.1. – p. 1–47.
6. Finocchiaro M. English as a Second Language. From Theory to Practice / M. Finocchiaro – New York : Regents Publishing Company, 1974. – 143 p.
7. Littlewood W. Communicative Language Teaching / W. Littlewood – Cambridge : Cambridge Univ. Press 1991. – 108 p.
8. Palmer K. The Oral Method of Teaching Languages / K. Palmer – Cambridge: Cambridge Univ. Press, 1943. – 87 p.
9. Richards J. Rodgers T. Approaches and Methods in Language Teaching: a Description and Analyses / J. Richards, T. Rodgers – Cambridge: Cambridge Univ. Press. 1991. – 171 p.
10. Savigton S. Communicative competence: Theory and Classroom Practice: Texts and Contexts in Second Language Learning / S. Savigton – Massachusetts, 1983. – 322 p.
11. The Communicative Approach to Language Teaching / Ed. by Ch. Brumfit and K. Johnson. – Oxford Univ. Press. 1991. – 243 p.
12. Wilga M. Temperley A Practical Guide to the Teaching of English / M. Wilga. S. Rivers – Oxford University Press, 1998. – 256 p.

#### From the experience of teaching the agricultural students' foreign language at Sumy NAU

**Ткаченко О. В.**

**Abstract.** The article focuses on the explanation of the content and the notion of the term “discussion”; forms, types and levels of discussion are defined; the advantages of discussion as one of the effective method of teaching English at SNAU are viewed.

**Keywords:** *discussion, student of agriculture, lecturer, method of teaching, dialogue, communication, teaching foreign language.*

#### Из опыта обучения иностранному языку студентов–аграриев у Сумском НАУ

**Е. Б. Ткаченко**

**Анотация.** У статье определены содержание и сущность понятия «дискуссия»; определены формы, типы и этапы проведения дискуссии; приведен перечень преимуществ проведения дискуссии как одного с эффективных методов обучения иностранному языку в процессе формирования иноязычной коммуникативной компетенции студентов-аграриев на занятиях английского языка в аграрном ВНЗ.

**Ключевые слова:** *дискуссия, студент-аграрий, преподаватель, диалог, коммуникация, формы дискуссии, обучение иноязычного говорения.*